

Województwo
Śląskie

**Podsumowanie konsultacji i opiniowania
projektu uchwały Sejmiku Województwa
Śląskiego w sprawie przyjęcia
Programu ochrony powietrza
dla strefy śląskiej mającego na celu
osiągnięcie poziomów dopuszczalnych
dwutlenku siarki w powietrzu
wraz z uzasadnieniem**

Katowice 2019

Zrealizowano ze środków Wojewody Śląskiego

WOJEWODA ŚLĄSKI

Zrealizowane zgodnie z umową nr 1792/OS/2019 z dnia 8 maja 2019 roku
na zlecenie Województwa Śląskiego

Kierownik projektu	Magdalena Załupka	ATMOTERM S.A.
Zespół autorski	mgr inż. Aneta Lochno mgr inż. Magdalena Załupka	

Spis treści

Proces konsultacji i opiniowania	4
Załącznik nr 1.....	7
Załącznik nr 2.....	12
Załącznik nr 3.....	23

Proces konsultacji i opiniowania

Projekt uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy śląskiej mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu” został przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego 5 czerwca 2019 roku i skierowany do konsultacji społecznych, opiniowania przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast i starostów oraz do konsultacji na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹ oraz przez Wojewódzką Radę Dialogu Społecznego na podstawie ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego². Informacja o konsultacjach społecznych ukazała się:

- w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego <http://bip.slaskie.pl/> → Sprawy w Urzędzie → Konsultacje → Ogłoszone,
- w Dzienniku Zachodnim – wydanie z 6 czerwca 2019 roku.

Stosownie do art. 91 ust. 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska³ oraz zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁴ uwagi można było wnieść:

- w formie pisemnej na adres Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego 40-037 Katowice ul. Ligonia 46;
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres: środowisko@slaskie.pl
- ustnie do protokołu.

Konsultacje społeczne

Stosownie do art. 91 ust. 9 ustawy Prawo ochrony środowiska projekt uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie przyjęcia Programu ochrony powietrza dla strefy śląskiej mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu został poddany konsultacjom społecznym. Konsultacje społeczne trwały od 10 czerwca 2019 r. do 1 lipca 2019 r. włącznie. W ramach konsultacji społecznych 17 czerwca 2019 roku w Żywcu odbyło się protokołowane spotkanie.

W oparciu o art. 42 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ rozpatrzył wszystkie uwagi i wnioski, jakie wpłynęły w ramach konsultacji społecznych oraz dołączył uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa. Uznane za zasadne uwzględniono, a w przypadku uznania ich za nieuzasadnione wyjaśniono powód nieuwzględnienia.

W wyznaczonym terminie, swoje uwagi i wnioski zgłosiły następujące podmioty:

- 1) Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach;
- 2) Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

---

¹ Tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 668 z późn. zm.

² Tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2232 z późn. zm.

³ Tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.

⁴ Tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.

Informacje w sprawie sposobu uwzględnienia zgłoszonych uwag i wniosków przedstawiono w załączniku nr 1.

Konsultacje na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

Konsultacje na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie trwały w dniach 10-24 czerwca 2019 roku. Organizacje miały 14 dni na przedstawienie swoich uwag i wniosków. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły uwagi i wnioski do przedmiotowego projektu Programu.

Ponadto przedmiotowy projekt uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie przyjęcia Programu był opiniowany przez Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego, która miała 30 dni na przedstawienie swoich uwag i wniosków, a zgodnie z art. 41a ust. 3 przedmiotowej ustawy nieprzedstawienie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa do jej wyrażenia. Rada przedstawiła swoją opinię, nie wnosząc uwag do projektu uchwały Sejmiku w sprawie Programu ochrony powietrza.

Opiniowanie przez właściwych wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast oraz starostów

Zgodnie z art. 91 ust. 1 i ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska zarząd województwa ma obowiązek przedstawić właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały sejmiku w sprawie programu ochrony powietrza do zaopiniowania. W związku z powyższym, pismem z dnia 7 czerwca 2019 r. (znak: OS-PS.721.3.2019; OS-PS.KW-00128/19) projekt uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie Programu ochrony powietrza dla strefy śląskiej mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu został przekazany właściwym organom celem zaopiniowania. Wspomniane organy są zobowiązane do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu. Niewydanie opinii w tym terminie oznacza akceptację projektu uchwały (art. 91 ust. 2a ustawy POŚ).

Opiniowanie przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast i starostów trwało na przełomie czerwca i lipca 2019 roku. Ogółem otrzymano 32 opinii: 24 pozytywne i 6 negatywnych. W dwóch pismach wójtowie gmin nie wskazali jednoznacznie opinii, a jedynie wnieśli uwagi i wnioski do przedmiotowego Programu. Pozostałe 123 gmin i 12 starostw powiatowych nie skorzystało z możliwości wyrażenia swojej opinii. Zgodnie z art. 91 ust. 2a ustawy Prawo ochrony środowiska, oznacza to, że przedmiotowy Program został zaopiniowany pozytywnie przez 142 gminy i pozytywnie przez 17 powiatów ziemskich, a negatywnie przez 6 gmin.

Zbiornicze zestawienie uwag i wniosków, wniesionych do projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie przedmiotowego Programu w ramach procesu opiniowania przez właściwe organy, wraz z informacją, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione, przedstawiono w załączniku nr 2.

Konsultacje na podstawie ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego

Na podstawie ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego⁵ przedmiotowy projekt uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie przyjęcia Programu był opiniowany przez Radę Wojewódzką Radę Dialogu Społecznego w Katowicach. W ramach tej procedury wpłynęły uwagi i wnioski z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska Delegatura w Bielsku-Białej. Zestawienie uwag i wniosków, wniesionych do projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie przedmiotowego Programu w ramach tego opiniowania wraz z informacją o sposobie ich rozpatrzenia zawiera załącznik nr 3.

---

⁵ Tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2232 z późn. zm.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko oraz wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Zarząd Województwa Śląskiego, po analizie przesłanek wymienionych w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁶ ustalił, że projekt uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie przyjęcia Programu ochrony powietrza dla strefy śląskiej mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Stanowisko to zostało potwierdzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 23 kwietnia 2019 roku (znak WOOŚ.410.119.2019.AOK).

Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko nie było przeprowadzane. Realizacja zadań ujętych w projekcie uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie przyjęcia Programu ochrony powietrza dla strefy śląskiej mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

---

⁶ Tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.

Załącznik nr 1.

Informacja o sposobie i zakresie uwzględnienia lub nieuwzględnienia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa

lp.	wnoszący uwagi lub wnioski	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
1	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	Tabela 2	Str. 23, 24 - tabela 2 - od 2012 roku obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, w którym nie są określone normy dla uzdrowisk, tabela 3 - dotyczy klasyfikacji strefy śląskiej za lata 2012-2018 ze względu na ochronę zdrowia ludzi, w 2012 roku dla ozonu została określona klasa C i D2 (bez klasy A), nie wprowadza się również klasy ogólnej strefy (należy wykreślić ostatni wiersz z tabeli 3)	Uwzględniono
2	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	Tabela 4	Str. 25, 29, 114 - w przypadku dwutlenku siarki konieczne jest doprecyzowanie poziomów dopuszczalnych, ponieważ w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012 poz. 1031) są jednoznacznie rozdzielone poziomy dopuszczalne ze względu na ochronę zdrowia ludzi (350 µg/m ³ dla jednej godziny i 125 µg/m ³ dla 24 godzin) i ze względu na ochronę roślin (20 µg/m ³ dla okresu roku kalendarzowego i pory zimowej w okresie od 1 X do 31 III); zgodnie z „Szesnasta roczną oceną jakości powietrza w województwie śląskim, obejmującą 2017 rok przekroczenia dwutlenku siarki wykazane zostały wyłącznie w zakresie kryterium ochrona zdrowia	Uwzględniono. W tabeli 4 dodano kolejny odnośnik: „Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia”
3	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	rozdział 1.3.5 (Stężenia dobowe SO ₂)	Str. 30. - zapis: „Można zatem przypuszczać, że sytuacja z 2017 roku ma charakter incydentalny, wymagający dokładnego zbadania” do jakich badań lub prac badawczych ma się odnosić i kiedy wykonanych?	Uwzględniono. W cytowanym zdaniu mowa o badaniach modelowych oraz szczegółowej analizie porównawczej. Proponujemy doprecyzować zdanie: „Można zatem przypuszczać, że sytuacja z 2017 roku ma charakter incydentalny, wymagający przeprowadzenia szczegółowych analiz korelacji wysokości stężeń z warunkami meteorologicznymi oraz badań za pomocą modelowania matematycznego rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu.”
4	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	rysunki 10 i 11	Str. 33, 34.- na rys. 10 jest podane „stężenie dobowe SO ₂ ”, a na rys. 11. „stężenie 24h SO ₂ ”, (w nagłówku wykresu oraz na osi Y) wobec powyższego do „Wykazu pojęć i skrótów użytych w opracowaniu” zasadne byłoby dodanie, iż te pojęcia są tożsame z prawnym określeniem (zgodnie z powołanym powyżej rozporządzeniem) 24 godzin.	Uwzględniono. Proponujemy dodać w wykazie pojęć: „stężenie dobowe = stężenie 24 godzinne = stężenie 24h - pojęcia używane zamiennie”

lp.	wnoszący uwagi lub wnioski	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
5	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	Tabela 9, rysunek 13	Str. 37 - tabela 9 i rysunek 13, brak wyjaśnienia czy dane zaprezentowane w tabeli dotyczą obszaru przekroczeń tj. dolin beskidzkich w strefie śląskiej zgodnie z § 3 pkt 2g rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 roku w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych	Uwzględniono. W przytoczonej tabeli i na rysunku wskazano wielkość emisji z poszczególnych grup źródeł dla całej strefy śląskiej. Proponujemy dodać dodatkową kolumnę w tabeli 9, w której w oparciu o bazę emisji zanieczyszczeń, pokazana zostanie wielkość emisji SO ₂ zlokalizowana w obszarze przekroczeń. Jednak należy pamiętać, że w przypadku źródeł powierzchniowych i rolnictwa będzie to wielkość szacunkowa z uwagi na konieczność wykonania analiz przestrzennych - przecięcia różnych warstw: poligonów emisji oraz obszaru przekroczeń.
6	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	Tabela 11	Str. 44 - tabela 11, 1to całkowite zanieczyszczeń charakteryzuje regiony północne strefy śląskiej, w południowej części strefy w obszarze przekroczeń do którego należą doliny beskidzkie, w szczególności miasto Żywiec, występują wyższe poziomy stężenia dwutlenku siarki (tabela 6 str. 30 dokumentu)	Nie uwzględniono. Zgodnie z obowiązującym prawem program ochrony powietrza przygotowywany jest dla strefy oceny jakości powietrza. Przedmiotowy program przygotowany został dla strefy śląskiej i dla niej podano zakres tła. Ponadto na rysunkach 21 i 22 pokazano m.in. zmienność różnych rodzajów tła.
7	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	Rysunki 19 i 20	Str. 45 i 46 - rysunki 19 i 20, brak wyjaśnienia, czy przeprowadzone analizy dotyczą obszaru przekroczeń tj. dolin beskidzkich czy całej strefy śląskiej ze źródłami znajdującymi się w pasie 30 km wokół strefy śląskiej, co oznacza praktycznie pas strefy 30 km wokół całego województwa	Uwzględniono. Rysunek 19 opisany jest zgodnie ze stanem faktycznym: „ <i>Udziały poszczególnych rodzajów źródeł emisji w wielkości stężeń średniorocznych dwutlenku siarki w obszarze przekroczeń stężeń dobowych na terenie strefy śląskiej</i> ”. Przez obszar przekroczeń rozumie się obszary wskazane w tabeli 10 i na rysunku 14. Obszary te znajdują się na terenie powiatu żywieckiego. Dodano taką informację w przypisach do rysunku. Rysunek 20 jest ilustracją do analizy wybranych epizodów wysokich stężeń dobowych SO ₂ na terenie strefy śląskiej i tak też został opisany. W przypisach dodano opis, który doprecyzowuje to.
8	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	Tabele 13 i 14	Str. 57, 58. - czy zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Środowiska POP dla SO ₂ ma być realizowany przez wszystkie gminy w strefie śląskiej, czy wyłącznie przez gminy na obszarze dolin beskidzkich, bo tabela 13 wskazuje jakby wszystkie gminy w strefie śląskiej były zobowiązane do realizacji zadań? Dane w tabeli 13 dla gmin na obszarze dolin beskidzkich różnią się od danych zawartych w tabeli 14, a opisy obu tabel wskazują jakby tabela 14 była wyciągiem z tabeli 13?	POP poddany konsultacjom nie wskazuje żadnych nowych zadań. Wskazane w harmonogramie zadania wynikają z uchwalonego w 2017 roku „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego...” ⁷ , który stanowi akt prawa miejscowego. Wyraźnie wskazano w rozdziale 1.6.2, że „ <i>Realizacja działań zawartych w Programie ochrony powietrza z 2017 roku oraz zapisów uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego przyczyni się do ograniczenia emisji dwutlenku siarki z indywidualnych systemów grzewczych, wobec czego nie proponuje się innych działań ponad te wskazane w aktualnie obowiązującym programie.</i> ” W tabeli 13

⁷ Uchwała nr VI/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji

lp.	wnoszący uwagi lub wnioski	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
				wskazano jaki efekt redukcji emisji SO ₂ powinien zostać osiągnięty dzięki ograniczeniu emisji pyłu PM10 i PM2,5 dokładnie w takiej wielkości, jak w obowiązującym już Programie. Tabela 14 jest wyciągiem z tabeli 13 i nie ma różnic podanych w nich wielkości.
9	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	Tabela 14	Str. 60 - w tabeli 14 brak podsumowania emisji i szacunkowych średnich kosztów realizacji, tak jak w tabeli 13	Podsumowanie takie nie jest wymagane, ale można dodać.
10	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	rozdział 1.8.2	Str. 72 - zgodnie z art. 88 ust. 7. ustawy Prawo ochrony środowiska, modelowanie matematyczne transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analizy wyników tego modelowania wykonuje Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy, a nie Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	Uwzględniono
11	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	rozdział 1.8.2	Str. 73, 74. — zapis „Niniejszy plan działań krótkoterminowych opracowany został ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki na terenie strefy śląskiej. W ramach Planu działań krótkoterminowych wprowadza się trzy poziomy ostrzegania w ramach różnych poziomów alarmów” jest niezgodny z zapisem w poziomie II, że nie odnosi się do stężeń dwutlenku siarki, czyli w rzeczywistości w przypadku dwutlenku siarki są dwa poziomy ostrzegania: I poziom żółty i III poziom czerwony	Uwzględniono Proponuje się zmianę zapisu na: „Niniejszy plan działań krótkoterminowych opracowany został w oparciu o obowiązujący dotychczas PDK (zgodnie z uchwałą SWS z dnia 18 grudnia 2017 r.) i uzupełniony ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki na terenie strefy śląskiej. W ramach obowiązującego Planu działań krótkoterminowych funkcjonują trzy poziomy ostrzegania w ramach różnych poziomów alarmów. Dla dwutlenku siarki wprowadza się dwa ostrzegania: I poziom żółty i III poziom czerwony. ”
12	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	rozdział 1.8.2	Str. 73, 74. - w tabeli POZIOM I, Warunek ogłoszenia, zdanie „Prognoza jakości powietrza wskazuje poziom umiarkowany jakości powietrza - kolor żółty” powinno być usunięte, bo poziom I wynika z przekroczenia poziomu dopuszczalnego i dotyczy pozostałej części roku; „Treść ogłoszenia” nie zawiera: prognoz jakości powietrza i meteorologicznych, informacji o odbiorcach ogłoszenia, rodzaju podejmowanych działań oraz zaleceń	Uwzględniono
13	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu	rozdział 1.8.2	Str. 75, 76, 77. - w tabeli POZIOM III Warunek ogłoszenia, zamiast „kolejne dwie godziny” powinno być „przez trzy kolejne godziny”, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.	Uwzględniono

lp.	wnoszący uwagi lub wnioski	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
	Środowiska w Katowicach			
14	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	rozdział 1.8.2	W tabelach jw. wszędzie po nazwie Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska, należy dopisać „w Katowicach”	Uwzględniono
15	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	rozdział 1.8.3	Str. 79. - poziom I informacyjny, nie jest przekazywany do Regionalnego Systemu Ostrzegania, bo to jest system dla stanów alarmowych; w kolumnie „Podmioty odpowiedzialne za realizację zadania” jest RWMJS GIOŚ, powinien być RWMS w Katowicach.	Uwzględniono
16	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	rozdział 3.1	Str. 87 - czy plany zagospodarowania przestrzennego mają się odnosić do wszystkich gmin w strefie śląskiej, czy wyłącznie do gmin na obszarze dolin beskidzkich?	Zgodnie z obowiązującym prawem POP opracowywane jest dla strefy oceny jakości powietrza, w tym przypadku dla strefy śląskiej (PL2405).
17	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	Tabela 33	Str. 106. - zdecydowanie największe wielkości emisji napływowej dla dwutlenku siarki wykazano z województwa łódzkiego, co wobec dominujących na terenie województwa śląskiego wiatrów południowo-zachodnich i zachodnich, wymaga wyjaśnienia.	Nie uwzględniono. W tabeli 33 n stronie 106 wskazano wielkość rocznej emisji z terenu objętego modelowaniem. Warunki meteorologiczne stanowiące dane wejściowe do modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń uwzględniają zmienność zarówno siły jak i kierunków wiatru w ciągu roku.
18	GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach	Tabela 35	Str. 108. - czy w tabeli 35 zamiast roku prognozy 2027 nie powinien być rok 2021?	Uwzględniono
19	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach Wydział	Tabela 18	str. 71 - tabela 18, wiersz „Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego” • Kolumna „Podstawa prawna” - ustawowe zadania Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego (WCZK) zostały określone w „art. 16	Uwzględniono

lp.	wnoszący uwagi lub wnioski	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
	Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego		ust. 2 - ustawy o zarządzaniu kryzysowym". Jest to właściwa podstawa prawna dla zadania pn. „Współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska”. • Kolumna „Działanie”- powinien pozostać zapis „Współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska”. Do wykreślenia pozostaje dalsza część działania „Zarządzanie, inicjowanie i wdrażanie działań krótkoterminowych” - są to zadania leżące poza zakresem kompetencyjnym WCZK	
20	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	Tabela 18	str. 71 - tabela 18, wiersz „Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego” • Kolumna „Działanie” - zgodnie z podaną podstawą prawną „Art. 92 pkt. 1d ustawa POŚ” treść działania powinna brzmieć „Informowanie właściwych organów o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych”. Aktualnie funkcjonujący zapis różni się od zapisu ustawowego. Treść działania powinna wynikać z zadania ustawowego.	Uwzględniono
21	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	Tabela 18	str. 71 - tabela 18, wiersz „Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego” • Kolumna „Podstawa prawna” - ustawowe zadania powiatowych centrów zarządzania kryzysowego zostały określone w „art. 18 ust. 2 - ustawy o zarządzaniu kryzysowym”. W art. 17 zostały określone zadania starosty jako przewodniczącego zarządu powiatu. Wobec powyższego aktualny zapis powinien być zmieniony. • Kolumna „Działanie” - Aktualny zapis różni się od zapisu ustawowego. Treść działania powinna wynikać z zadania ustawowego.	Uwzględniono
22	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	rozdział 1.8.2	str. 76 - tabela poziom III, wiersz „Treść ogłoszenia”: Proponuję, aby w treści samego ogłoszenia nie podawać numeru telefonu kontaktowego do WCZK, numer ten nie jest elementem ostrzeżenia. Wobec powyższego należy usunąć zapis „-numer telefonu kontaktowego do WCZK do informowania o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi”.	Uwzględniono
23	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	rozdział 1.8.2	str. 76 - tabela poziom III, wiersz „Sposób informowania”, Poziom Wojewódzki, pkt 4: Proponuje się, aby usunąć zapis „portale społecznościowe, tablice informacyjne zmiennej treści”. WCZK nie dysponuje narzędziami teleinformatycznymi do obsługi tych systemów, nie obsługuje również portali społecznościowych.	Uwzględniono

Załącznik nr 2.

Odniesienie do uwag i wniosków wniesionych na etapie opiniowania przez wójtów, burmistrzów i prezydentów oraz starostów powiatów województwa śląskiego do projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie Programu ochrony powietrza dla strefy śląskiej mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
1	Wójt Gminy Bestwina	tabela 12	W tabeli nr 12 jako podmioty odpowiedzialne za realizację zadania polegającego na ograniczeniu emisji z kotłów o małej mocy do 1 MW wymieniono właściwy organ samorządu lokalnego województwa śląskiego, lokalnych producentów i dystrybutorów ciepła sieciowego, mieszkańców województwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, jednostki sektora finansów publicznych. Zaś w tabeli nr 13 jako wskazany do realizacji działania a tym samym rozliczany z osiągnięcia efektu ekologicznego jest wyłącznie samorząd, gmina. Nakłady poniesione na realizację tego zadania do końca 2021 r. w przypadku gminy Bestwina mają wynieść 3,865 mln zł, co nawet przy otrzymywanym dofinansowaniu z WFOŚiGW w Katowicach w formie pożyczki jest kwotą trudną do wygospodarowania. Obecnie Gmina Bestwina realizuje Program Ograniczenia Emisji na lata 2017 -2020, w wyniku którego prowadzone są dopłaty do wymiany kotłów tradycyjnych na kotły gazowe i kotły węglowe klasy 5. W latach 2017-2018 wymieniono 122 kotłów a w 2019 r. przewidziana jest wymiana 105 kotłów. Wcześniej w latach 2007 - 2009 dopłacono do wymiany i zrealizowano wymianę 271 kotłów tradycyjnych na kotły gazowe i nowoczesne kotły węglowe. Dodatkowo warto nadmienić, że w wyniku prowadzonej od wielu lat termomodernizacji i wymiany kotłów wszystkie budynki, których właścicielem jest gmina Bestwina są wyposażone wyłącznie w kotły gazowe. Mimo zaangażowania znacznych środków przewidziana w projekcie programu redukcja emisji SO₂ aż o 4,1 Mg/rok jest niemożliwa do osiągnięcia.	Nie uwzględniono. Wskazana w tabeli 13 kwota oraz wielość redukcji emisji SO₂, wynika z zadań wskazanych do realizacji w uchwalonym w 2017 roku „Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego...”⁸, który stanowi akt prawa miejscowego. Wyraźnie wskazano w rozdziale 1.6.2, że: „Realizacja działań zawartych w Programie ochrony powietrza z 2017 roku oraz zapisów uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego przyczyni się do ograniczenia emisji dwutlenku siarki z indywidualnych systemów grzewczych, wobec czego nie proponuje się innych działań ponad te wskazane w aktualnie obowiązującym programie.” W projekcie POP, który aktualnie został poddany konsultacjom i opiniowaniu wskazano jedynie te zadania, które już powinny być realizowane. Należy również pamiętać, że podane w POP kwoty to szacunkowe, średnie koszty. Rozpiętość kosztów redukcji zanieczyszczeń może być bardzo duża w zależności od rodzaju podejmowanych działań, co opisano w rozdziale 1.6.4. Oznacza to, że efekt redukcji 4,10 Mg SO₂/rok można osiągnąć wydając od ok. 480 tys. zł do 9 mln zł. Efekt ograniczenia emisji SO₂ o 4,10 Mg/rok można osiągnąć wymieniając ok. 100 starych kotłów węglowych na kotły gazowe lub ok. 200 starych kotłów węglowych na kotły węglowe klasy 5.
2	Wójt Gminy Bestwina	Tabela 13	Zastrzeżenia tuż organu budzi ponadto metodyka modelowania emisji zanieczyszczeń, w której nasza gmina osiąga niemal taki stopień koniecznej redukcji zanieczyszczeń jak np. Żywiec. Na marginesie warto zaznaczyć, że nie uwzględnia ona wymiany kotłów tradycyjnych i termomodernizacji, które wykonali i wykonywać będą właściciele budynków nie korzystający z dofinansowania ze środków pomocowych, a trudnych bądź niemożliwych do identyfikacji.	Nie uwzględniono. Wskazana w tabeli 13 wielość redukcji emisji SO₂, wynika z zadań wskazanych do realizacji w uchwalonym w 2017 roku „Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego...”, który stanowi akt prawa miejscowego. W projekcie POP, który aktualnie został poddany konsultacjom i opiniowaniu wskazano jedynie te zadania, które już powinny być realizowane w celu osiągnięcia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 i PM2,5. Wielkość redukcji wynika z konieczności ograniczenia emisji pyłu, a działania prowadzące do tego celu jednocześnie generują redukcję emisji

⁸ Uchwała nr V/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
				SO ₂ . Zostało to przeliczone i w tabeli 13 podano jaką wielkość redukcji SO ₂ można osiągnąć prowadząc działania zmierzające do ograniczenia emisji pyłu.
3	Wójt Gminy Bestwina	Tabela 19 (PDK)	W tabeli nr 19 Działania operacyjne, Intensywne kontrole instalacji spalania paliw stałych w przypadku gmin, gdzie nie ma straży miejskiej i gdy alarm będzie trwał w dni wolne od pracy są niemożliwe do wykonania. Proponuje się zapis umożliwiający wykonanie działania np. poprzez zaangażowanie Policji do działań kontrolnych w dni wolne od pracy.	Nie uwzględniono. Za kontrolę przestrzegania przepisów ochrony środowiska odpowiadają jednostki samorządu terytorialnego. Jeżeli nie ma straży gminnej, działania takie mogą prowadzić upoważnienie pracownicy urzędów gmin.
4	Wójt Gminy Bestwina		Nie bez znaczenia dla ograniczenia emisji dwutlenku siarki jest również kwestia jakości paliw i zawartości siarki a także obowiązujących norm jej zawartości. Prowadząc kontrole indywidualnych kotłowni pracownicy tut. Urzędu wielokrotnie spotykali się z dużym zadymieniem spowodowanym spalaniem wyłącznie węgla kamiennego, pochodzącego z legalnie działających składów. Negatywne opinie na temat pogarszającej się jakości węgla zgłaszali również właściciele budynków. W tej sprawie powinny być w większym stopniu zaangażowane służby, w których kompetencji jest kontrola jakości paliw na składach opału.	1 października 2017 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe ⁹ . Ponadto obowiązuje również rozporządzenie Ministra Energii z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych ¹⁰ , które zostało wydane na podstawie ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ¹¹ . Określa ono wymagania jakościowe dla paliw stałych dopuszczonych o obrocie, jeżeli paliwa te przeznaczone są do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW. Zgodnie z ustawą o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw plan kontroli jakości paliw przygotowuje Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a kontrole przeprowadza Inspekcja Handlowa.
5	Wójt Gminy Ornontowice	harmonogram, Tabela 13	Projekt Programu opracowany został z uwagi na przekroczenie wartości dopuszczalnych dwutlenku siarki na terenie Żywca. Pomimo występującego przekroczenia tego zanieczyszczenia wyłącznie na terenie Żywca, na wszystkie gminy strefy śląskiej nałożono obowiązek ograniczenia dwutlenku siarki i to często w innych gminach na poziomie wyższym niż w Żywcu. Analizując zapisy przedłożonego projektu dokumentu stwierdzono, że ograniczenie, wyznaczonej dla Ornontowic, emisji SO ₂ o 1,76 Mg/rok, wymaga wymiany znacznie większej ilości kotłów niż w przypadku poziomów wyznaczonych dla pyłów. Gmina Ornontowice od 1999 roku dopłaca mieszkańcom do zakupu urządzeń grzewczych, w tym roku uruchomiono także dodatkowe wsparcie w formie dotacji celowych. Pomimo udzielanego przez Gminę wsparcia finansowego oraz możliwości jakie daje Program Czyste Powietrze, ilość kotłów wymienianych na terenie Ornontowic jest obecnie niewystarczająca do osiągnięcia wymaganych poziomów redukcji zanieczyszczeń. Niestety	Nie uwzględniono. Wskazana w tabeli 13 wielość redukcji emisji SO ₂ , wynika z zadań wskazanych do realizacji w uchwalonym w 2017 roku „Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego...” ¹² , który stanowi akt prawa miejscowego. Wyraźnie wskazano w rozdziale 1.6.2, że „Realizacja działań zawartych w Programie ochrony powietrza z 2017 roku oraz zapisów uchwały antyśmogowej dla województwa śląskiego przyczyni się do ograniczenia emisji dwutlenku siarki z indywidualnych systemów grzewczych, wobec czego nie proponuje się innych działań ponad te wskazane w aktualnie obowiązującym programie.” W projekcie POP, który aktualnie został poddany konsultacjom i opiniowaniu wskazano jedynie te zadania, które już powinny być realizowane. Efekt ograniczenia emisji SO ₂ o 1,76 Mg/rok można osiągnąć wymieniając ok. 40 starych kotłów węglowych na kotły gazowe lub ok. 90 starych kotłów

⁹ Dz. U. z 2017 r., poz. 1690

¹⁰ Dz. U. z 2018 r., poz. 1890

¹¹ Tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 660 z późn. zm.

¹² Uchwała nr V/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
			istniejące możliwości wsparcia finansowego nie przesądzają o wzroście wykonywanych termomodernizacji, gdyż wkład finansowy jaki musi ponieść właściciel budynku jest nadal bardzo wysoki.	węglowych na kotły węglowe klasy 5.
6	Wójt Gminy Wiry	harmonogram, Tabela 13	W przedstawionym projekcie Programu... podano przewidziane efekty ekologiczne dla dwutlenku siarki, które winny zostać uzyskane w wyniku przeprowadzenia działań naprawczych zgodnie z kodem SIsSI_ZSO oraz szacunkowy koszt tych działań. Zredukowanie emisji SO₂ i wywiązanie się z założenia Programu przez Gminę Wiry jest nieosiągalne i nierealne do zrealizowania. Gmina Wiry nie jest w stanie wyłożyć z budżetu tak dużych środków na realizację tego zadania. Pomimo pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW istnieje obawa, że Gmina Wiry nie wywiąże się z osiągnięcia zakładanego efektu ekologicznego. Pomimo, iż działania powielają się z zadaniami ujętymi w przyjętym już Programie ochrony powietrza dla województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji, to na Gminę został nałożony dodatkowy obowiązek wywiązania się z redukcji SO₂.	Nie uwzględniono. W tabeli 13 wskazano wielość redukcji emisji SO₂ dla Gminy Wiry równą 2,18 Mg/rok. Efekt ograniczenia emisji SO₂ o 2,18 Mg/rok można osiągnąć wymieniając ok. 50 starych kotłów węglowych na kotły gazowe lub ok. 110 starych kotłów węglowych na kotły węglowe klasy 5. Ponadto, należy również pamiętać, że podane w POP kwoty to szacunkowe, średnie koszty. Rozpiętość kosztów redukcji zanieczyszczeń może być bardzo duża w zależności od rodzaju podejmowanych działań, co opisano w rozdziale 1.6.4. Oznacza to, że efekt redukcji 2,18 Mg SO₂/rok można osiągnąć wydając od ok. 260 tys. zł do 4,8 mln zł.
7	Burmistrz Cieszyna	harmonogram, Tabela 13	Gmina Cieszyn od lat prowadzi szereg działań, zaliczonych do następujących zadań określonych w rozdziale 1.6.1.2. projektu Programu ochrony powietrza dla strefy śląskiej mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu: • SIsSIJZSO - ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych; • SIWS_EE - działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjne i szkoleniowe. Pomimo funkcjonującego od 1996 r. systemu dofinansowania ze środków budżetu Gminy Cieszyn modernizacji systemów grzewczych (a także działającego od 2018 r. rządowego programu priorytetowego „Czyste Powietrze”), zainteresowanie mieszkańców otrzymaniem takiego wsparcia i dokonaniem stosownej inwestycji należy oceniać - mimo wyraźnego wzrostu liczby składanych wniosków oraz skali finansowego zaangażowania Gminy - jako niewielkie, a z pewnością nieadekwatne do wskazanego w projekcie programu efektu ekologicznego, który Gmina Cieszyn winna osiągnąć już do 2021 r. Na poparcie powyższego stanowiska przytoczę w tym miejscu podstawowe dane obrazujące skalę zainteresowania otrzymaniem gminnej dotacji w latach 2016-2019: • rok 2016 - łącznie wpłynęły 23 wnioski, ostatecznie zrealizowano 22 modernizacje systemów grzewczych, przy kwocie dotacji wynoszącej ok. 59,9 tys. zł; • rok 2017 - złożono 43 wnioski, zrealizowano 32 przedsięwzięcia, a kwota dotacji wyniosła ponad 100,7 tys. zł; • rok 2018 - wpłynęło 56 wniosków, ostatecznie zrealizowano 50 modernizacji	W tabeli 13 wskazano wielość redukcji emisji SO₂ dla Cieszyna równą 5,56 Mg/rok. Efekt ograniczenia emisji SO₂ o 5,56 Mg/rok można osiągnąć wymieniając ok. 130 starych kotłów węglowych na kotły gazowe lub ok. 285 starych kotłów węglowych na kotły węglowe klasy 5. Ponadto, należy również pamiętać, że podane w POP kwoty to szacunkowe, średnie koszty. Rozpiętość kosztów redukcji zanieczyszczeń może być bardzo duża w zależności od rodzaju podejmowanych działań, co opisano w rozdziale 1.6.4. Oznacza to, że efekt redukcji 5,56 Mg SO₂/rok można osiągnąć wydając od ok. 650 tys. zł do 12,2 mln zł. Oznacza to, że wskazana liczba kotłów podlegających wymianie w latach 2018 i 2019 jest bliska wymaganej w opiniowanym projekcie POP.

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
			z dotacją wynoszącą łącznie blisko 145,2 tys. zł; • rok 2019 - wnioski złożyło 107 zainteresowanych właścicieli budynków i lokali mieszkalnych, dotację przyznano do 97 modernizacji systemów grzewczych, z kwotą dotacji wynoszącą ok. 372 tys. zł.	
8	Burmistrz Cieszyna	harmonogram, Tabela 13	Ponadto Gmina Cieszyn - we współpracy m.in. z Energetyką Cieszyńską Sp. z o.o. - realizuje zadanie pn. „Likwidacja niskiej emisji w Śródmieściu Cieszyna” w rozbiciu na trzy etapy zaplanowane na lata 2018-2020. Powyższe przedsięwzięcie obejmuje wykonanie prac termomodernizacyjnych, likwidację indywidualnych źródeł ciepła oraz podłączenie do sieci ciepłowniczej łącznie 18 wielolokalowych budynków mieszkalnych, a zakładany efekt ekologiczny to m.in. ograniczenie emisji dwutlenku siarki o ok. 2,2 Mg/rok, przy szacowanych wydatkach rzędu 4,6 mln zł.	Działania te należy wykazać w sprawozdaniach z realizacji POP.
9	Burmistrz Cieszyna	harmonogram, Tabela 13	Biorąc pod uwagę powyższe dane, przyjętą w projekcie programu skalę efektu ekologicznego oraz szacunkowy koszt realizacji działań umożliwiających jego osiągnięcie uważam - w odniesieniu do Gminy Cieszyn - za mało realne i nie znajdujące uzasadnienia w rzeczywistych uwarunkowaniach. Tym samym w mojej ocenie niemożliwy jest do osiągnięcia przez Gminę Cieszyn zakładany efekt ekologiczny w przyjętym w projekcie programu harmonogramie rzeczowo-finansowym.	Wskazano wcześniej, że wymagany efekt ekologiczny jest osiągalny dzięki działaniom prowadzonym przez miasto Cieszyn.
10	Wójt Gminy Mierzęcice		Teren gminy jest w większości zgazyfikowany, mieszkańcy z pewnością zmieniliby ogrzewanie swoich budynków na ogrzewanie z wykorzystaniem paliwa gazowego. Jednak, aby paliwo gazowe było konkurencyjne do innych rodzajów paliw (węgiel, drewno) należałoby wprowadzić dopłaty do cen gazu lub ulgi podatkowo-akcyzowe. Wskazanie takich zapisów w programie może przyczynić się do zmiany przepisów prawa w tym zakresie.	Uwzględniono częściowo. Proponuje się uzupełnienie barier prawnych o następujący zapis: <i>„Z uwagi na to, że paliwo gazowe nie może konkurować ceną z węglem czy drewnem wprowadzenie dopłat, na szczeblu centralnym lub wojewódzkim, do cen gazu lub ulgi podatkowo-akcyzowej dla mieszkańców korzystających z ogrzewania niskoemisyjnego mogłoby zachęcić mieszkańców do zmiany dotychczas stosowanego paliwa.”</i>
11	Wójt Gminy Mierzęcice		Należałoby wprowadzić zakaz sprzedaży węgla brunatnego, mułów i flotokoncentratów węglowych. Zakaz sprzedaży tego rodzaju paliwa może spowodować lepsze rezultaty w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego.	Obowiązuje rozporządzenie Ministra Energii z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych ¹³ , które zostało wydane na podstawie ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ¹⁴ . Określa ono wymagania jakościowe dla paliw stałych dopuszczonych do obrotu, jeżeli paliwa te przeznaczone są do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW. Rozporządzenie to określa jakość paliw dopuszczonych do obrotu dla urządzeń małej mocy. Ponadto ustawa o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw w art. 7, ust. 7a zabrania wprowadzania do obrotu paliw stałych, takich jak: muły węglowe, flotokoncentraty, dowolna mieszanina paliw (...) z dodatkiem lub bez dodatku innych

¹³ Dz. U. z 2018 r., poz. 1890

¹⁴ Tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 660 z późn. zm.

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
				substancji, zawierającą mniej niż 85% węgla kamiennego. A od 1 czerwca 2020 roku zakaz ten obejmie również węgiel brunatny.
12	Wójt Gminy Mierzęcice		Wprowadzenie czasowego ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza przez podmioty korzystające ze środowiska (dla których poziomy dopuszczalne w powietrzu zostały przekroczone), w przypadku ogłoszenia alarmu - poziom III w ramach działań krótkoterminowych.	Nie uwzględniono. Ze względu na niewielki udział emisji punktowej w wielkości stężeń SO ₂ na terenie strefy śląskiej oraz w obszarze przekroczeń (opisane w rozdziale 1.5.3 projektu POP), nie ma uzasadnienia wprowadzanie ograniczeń dla emisji punktowej w przypadku stanów alarmowych.
13	Wójt Gminy Mierzęcice		Informacje o wystąpieniu lub możliwości wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń powinny być ogłaszane podczas zapowiedzi prognoz pogody w telewizji (przynajmniej telewizji regionalnej), taki sposób informowania pozwoliłby na dotarcie do większej liczby społeczeństwa.	Nie uwzględniono. Brak możliwości wpływu na to by takie informacje będą podawane w telewizji. Ponadto TVP Katowice codziennie w EKOPROGNOZIE, w Magazynie Meteo o godz. 19:05 podaje takie informacje.
14	Wójt Gminy Mierzęcice		W przypadku gmin, które nie posiadają straży gminnych możliwość większego zaangażowania Policji w nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie ochrony powietrza (m.in. kontrola palenisk). Zaktualizowanie szkoleń, uwzględniających wprowadzone zmiany w zakresie ochrony powietrza, skierowanych do pracowników samorządowych, a także funkcjonariuszy Policji.	Nie uwzględniono. Za kontrolę przestrzegania przepisów ochrony środowiska odpowiadają jednostki samorządu terytorialnego. Jeżeli nie ma straży gminnej, działania takie mogą prowadzić upoważnienie pracownicy urzędów gmin. Działania promocyjne i edukacyjne (...) oraz informacyjne i szkoleniowe (SIWS_EE) są wskazane w harmonogramie i jednym z odpowiedzialnych za ich realizację jest Zarząd Województwa. Realizując to zadanie na pewno można prowadzić szkolenia uwzględniające wprowadzone zmiany w zakresie ochrony powietrza, skierowane do pracowników samorządowych. Gmina może we własnym zakresie podjąć współpracę z Policją.
15	Wójt Gminy Mierzęcice		Uwzględnianie w monitorowaniu realizacji programu sprawozdań z wyników kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ w zakresie działań związanych z redukcją emisji w sektorze przedsiębiorców.	Nie uwzględniono.
16	Wójt Gminy Mierzęcice		Władze gminy podejmują działania w celu pozyskania środków na wymianę indywidualnych systemów grzewczych i termomodernizacji budynków, jednak warunki dofinansowania często są bardzo obwarowane i wykluczają możliwość skorzystania z dofinansowania przez mieszkańca tj. ograniczenia związane z dochodem, niespełnienie warunków regulaminów odnośnie osiągnięcia wskaźnika EP (zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną). Wobec powyższego słuszne byłoby wskazanie w zapisach programu wytycznych, dostosowanych do potrzeb, które mogłyby być wykorzystywane przez instytucje dofinansowujące zadania związane z wymianą indywidualnych systemów grzewczych oraz kompleksowej termomodernizacji budynków.	Nie uwzględniono. Wytyczne dla jednostek dofinansowujących wskazane są w regulaminach dotyczących poszczególnych programów, z którego pochodzą środki finansowe.
17	Wójt Gminy Mierzęcice		Duże trudności w realizacji zadań: kontrola palenisk domowych, całodobowe informowanie społeczeństwa o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz o wystąpieniu przekroczenia tych poziomów, w dni wolne od pracy. Bariery prawne uniemożliwiają przeprowadzenie skutecznej kontroli, nawet w obecności funkcjonariuszy Policji.	Nie uwzględniono. Doświadczenia innych miast i gmin wskazują, że na gruncie obowiązującego prawa możliwe jest skuteczne realizowanie kontroli i egzekwowanie zakazu spalanie odpadów w kotłach domowych oraz ograniczeń wynikających z tzw. uchwał antysmogowych.
18	Burmistrz		Zapis dotyczący działania krótkoterminowego "Intensywne kontrole instalacji	Uwzględniono.

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
	Skoczowa		spalania paliw stałych". W szczegółowym opisie ww. działania znajduje się zapis: ilość przeprowadzonych kontroli w trakcie trwania alarmu powinna być o 50% większa niż w okresie poza alarmami. Projekt zakłada trzy poziomy ostrzegania, przy czym pomarańczowy nie odnosi się do siarki, a w poziomie ostrzegania oznaczonym kolorem żółtym nie ma działania operacyjnego (kontroli). Kolor czerwony to już alarm. W związku z czym zaistniało pytanie, czy kontrole poza alarmem wynikają z jakiś innych przepisów i czy są obowiązkowe oraz do czego odnosi się zapis w zwiększeniu o 50% ilości kontroli.	W PDK, w tabeli 19 wskazano minimalną liczbę kontroli: – dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców - 15 kontroli; – dla miast od 50 do 100 tys. mieszkańców - 10 kontroli; – dla gmin i miast poniżej 50 tys. mieszkańców - 5 kontroli w ciągu trwania alarmu). Z zapisów PDK usunięto fragment „ilość przeprowadzonych kontroli w trakcie trwania alarmu powinna być o 50% większa niż w okresie poza alarmami”.
19	Burmistrz Żywca		Sprzecznym wydaje się wprowadzenie do listy działań krótkoterminowych zadań polegających na zakazie stosowania kominków podczas ogłoszonego POZIOMU II. Gmina nie dysponuje wiedzą w zakresie istniejących kominków, wobec czego to działanie będzie niemożliwe do wyegzekwowania. Wobec powyższego proponuję wykreślenie tego działania z działań krótkoterminowych.	Uwzględniono. W tabeli 19 należy zmienić zapis dla POZIOMU III alarmu. Zamiast: „zakaz stosowania kominków” ma być: „zalecenie ograniczenia stosowania kominków”.
20	Burmistrz Żywca		Wyznaczenie zbyt krótkiego czasu przewidzianego na osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu.	Nie uwzględniono. Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej czas realizacji programów ochrony powietrza ma być możliwie najkrótszy. Ponadto czas i wielość redukcji emisji SO ₂ , wynika z zadań wskazanych do realizacji w uchwalonym w 2017 roku „Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego...” ¹⁵ , który stanowi akt prawa miejscowego. Podano w nim całkowitą wymaganą redukcję pyłu oraz drogę do niej – w czterech okresach, pierwszy do 2021 roku.
21	Wójt Gminy Brenna	harmonogram, tabela 13	Wójt Gminy Brenna informuje, iż kwota, którą gmina Brenna powinna przeznaczyć na realizację zadania polegającego na redukcji emisji SO ₂ do roku 2021 w kwocie 2 038 000 zł (zgodnie z kodem SIsSI_ZSO) jest nierealna do wykonania. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż przekroczenia normowanej liczby dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu dobowego dwutlenku siarki dotyczyły wyłącznie powiatu żywieckiego.	Nie uwzględniono. Wskazana w tabeli 13 kwota oraz wielość redukcji emisji SO ₂ , wynika z zadań wskazanych do realizacji w uchwalonym w 2017 roku „Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego...” ¹⁵ , który stanowi akt prawa miejscowego. Wyraźnie wskazano w rozdziale 1.6.2, że: „Realizacja działań zawartych w Programie ochrony powietrza z 2017 roku oraz zapisów uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego przyczyni się do ograniczenia emisji dwutlenku siarki z indywidualnych systemów grzewczych, wobec czego nie proponuje się innych działań ponad te wskazane w aktualnie obowiązującym programie.” W projekcie POP, który aktualnie został poddany konsultacjom i opiniowaniu wskazano jedynie te zadania, które już powinny być realizowane. Również szacunkowe, średnie koszty pochodzą z obowiązującego już Programu ochrony powietrza. Należy również pamiętać, że podane w POP kwoty to szacunkowe, średnie koszty. Rozpiętość kosztów redukcji zanieczyszczeń może być bardzo duża w zależności od rodzaju podejmowanych działań, co opisano w rozdziale

¹⁵ Uchwała nr V/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
				1.6.4. Oznacza to, że efekt redukcji 2,16 Mg SO ₂ /rok można osiągnąć wydając od ok. 260 tys. zł do 4,7 mln zł. Efekt ograniczenia emisji SO ₂ o 2,16 Mg/rok można osiągnąć wymieniając ok. 50 starych kotłów węglowych na kotły gazowe lub ok. 110 starych kotłów węglowych na kotły węglowe klasy 5.
22	Wójt Gminy Kozy	harmonogram, Tabela 13	Za realizację zadania polegającego na ograniczeniu emisji z kotłów o małej mocy do 1 MW odpowiadają (tab. nr 12): właściwy organ samorządu lokalnego województwa śląskiego, lokalni producenci i dystrybutorzy ciepła sieciowego, mieszkańcy województwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, jednostki sektora finansów publicznych, a z osiągnięcia efektu ekologicznego rozliczany jest wyłącznie samorząd, gmina (tab. nr 13); Nakłady, które nasza Gmina ma ponieść do końca 2021 r. na realizację tego zadania są zbyt wysokie w stosunku do możliwości budżetu Gminy, nawet przy otrzymywanym w formie pożyczki dofinansowaniu z WFOŚiGW w Katowicach. Obecnie Gmina Kozy realizuje Program Ograniczania Niskiej Emisji na lata 2018 -2020. W ramach Programu zaplanowano dofinansowania do wymiany starych, nieekologicznych źródeł ciepła, zarówno gazowych, starszych niż 10 lat, jak i opalanych węglem, na nowe kotły gazowe z zamkniętą komorą spalania lub kondensacyjnych albo na kotły węglowe 5 klasy emisji. W roku 2018 dofinansowano wymianę 125 kotłów, w latach 2019 - 2020 zaplanowano dofinansowanie kolejno do 108 i 115 kotłów. W wyniku prowadzonej od wielu lat termomodernizacji i wymiany kotłów wszystkie budynki, których właścicielem jest gmina Kozy są wyposażone w kotły gazowe. Przewidziana dla Gminy Kozy w projekcie Programu redukcja emisji SO₂ jest trudna do osiągnięcia.	Nie uwzględniono. Wskazana w tabeli 13 kwota oraz wielość redukcji emisji SO₂, wynika z zadań wskazanych do realizacji w uchwalonym w 2017 roku "Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego..."¹⁶, który stanowi akt prawa miejscowego. Wyraźnie wskazano w rozdziale 1.6.2, że: „Realizacja działań zawartych w Programie ochrony powietrza z 2017 roku oraz zapisów uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego przyczyni się do ograniczenia emisji dwutlenku siarki z indywidualnych systemów grzewczych, wobec czego nie proponuje się innych działań ponad te wskazane w aktualnie obowiązującym programie.” W projekcie POP, który aktualnie został poddany konsultacjom i opiniowaniu wskazano jedynie te zadania, które już powinny być realizowane. I są realizowane, co wynika z uwag wniesionych w opinii. Również szacunkowe, średnie koszty pochodzą z obowiązującego już Programu ochrony powietrza. Należy również pamiętać, że podane w POP kwoty to szacunkowe, średnie koszty. Rozpiętość kosztów redukcji zanieczyszczeń może być bardzo duża w zależności od rodzaju podejmowanych działań, co opisano w rozdziale 1.6.4. Oznacza to, że efekt redukcji 0,88 Mg SO₂/rok można osiągnąć wydając od ok. 105 tys. zł do 2 mln zł. Efekt ograniczenia emisji SO₂ o 0,88 Mg/rok można osiągnąć wymieniając ok. 20 starych kotłów węglowych na kotły gazowe lub ok. 45 starych kotłów węglowych na kotły węglowe klasy 5. Oznacza to, że zaplanowane na lata 2019 i 2020 przez Gminę działania wymiany starych kotłów są wystarczające do osiągnięcia wymaganego efektu. Należy je wykazać przygotowując sprawozdanie z realizacji POP.
23	Wójt Gminy Kozy	Tabela 19 (PDK)	W tabeli nr 19 Działania operacyjne, Intensywne kontrole instalacji spalania paliw stałych - zwracamy uwagę na fakt, iż w przypadku gmin, gdzie nie ma straży miejskiej, dużym problemem jest przeprowadzanie kontroli, kiedy alarm ogłaszany jest w dni wolne od pracy. Rozwiązaniem mógłby być zapis umożliwiający wykonanie działań kontrolnych np. poprzez zaangażowanie Policji w dni wolne od pracy.	Nie uwzględniono. Za kontrolę przestrzegania przepisów ochrony środowiska odpowiadają jednostki samorządu terytorialnego. Jeżeli nie ma straży gminnej, działania takie mogą prowadzić upoważnieni pracownicy urzędów gmin.

¹⁶ Uchwała nr V/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
24	Wójt Gminy Kozy		Ponadto pragniemy zwrócić uwagę jeszcze na jedną kwestię. Przeprowadzając kontrole kotłowni przydomowych pracownicy tut. Urzędu wielokrotnie spotykali się z dużym zadymieniem i dokuczliwym zapachem spowodowanymi spalaniem wyłącznie węgla kamiennego, pochodzącego z legalnie działających składów. Negatywne opinie na temat pogarszającej się jakości węgla zgłaszali również mieszkańcy naszej Gminy. Proponujemy większe zaangażowanie służb, w których kompetencji jest kontrola jakości paliw na składach opału.	Obowiązuje rozporządzenie Ministra Energii z dnia 27 września 2018 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych ¹⁷ , które zostało wydane na podstawie ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ¹⁸ . Określa ono wymagania jakościowe dla paliw stałych dopuszczonych do obrotu, jeżeli paliwa te przeznaczone są do użycia w gospodarstwach domowych oraz w instalacjach spalania o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW. Rozporządzenie to określa jakość paliw dopuszczonych do obrotu dla urządzeń małej mocy. Ponadto ustawa o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw w art. 7, ust. 7a zabrania wprowadzania do obrotu paliw stałych, takich jak: muły węglowe, flotokoncentraty, dowolna mieszanina paliw (...) z dodatkiem lub bez dodatku innych substancji, zawierającą mniej niż 85% węgla kamiennego. A od 1 czerwca 2020 roku zakaz ten obejmuje również węgiel brunatny. Obowiązek kontroli składów paliw spoczywa na Inspekcji Handlowej.
25	Wójt Gminy Miedźna	Tabela 35	Program przygotowany został w oparciu o informację w przedmiocie odnotowania w 2017 roku siedmiu dni z przekroczeniem dopuszczalnego stężenia dobowego dwutlenku siarki w stacji pomiarowej SIŻywieKoper (Żywiec, ul. Kopernika 83a), przy czym z tabeli nr 35 (str. 108 — 112) wynika, że poziom redukcji emisji SO ₂ dla Miasta Żywca i gmin ościennych przyjęto na poziomie nieprzekraczającym 3,8 % (dla średniej powiatu żywieckiego na poziomie 2,2 %), ustalając tym samym większy poziom redukcji na pozostałe gminy strefy śląskiej. W ocenie organu wykonawczego Gminy Miedźna takie postępowanie nie doprowadzi do znacznej poprawy jakości powietrza w tej części strefy śląskiej, w której faktycznie problem występuje.	Nie uwzględniono. Wystąpienia przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla SO ₂ w 2017 roku miało charakter epizodyczny, co szczegółowo opisano w rozdziałach: 1.3.5 (na podstawie prowadzonych pomiarów jakości powietrza) oraz 1.5 (na podstawie przeprowadzonego modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu). Z tego powodu badano przede wszystkim, czy działania naprawcze wskazane w obowiązującym, uchwalonym w 2017 roku "Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego..." są wystarczające do osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla SO ₂ . W projekcie POP, który aktualnie został poddany konsultacjom i opiniowaniu wskazano jedynie te zadania, które już powinny być realizowane. W harmonogramie oraz tabelach 13 i 35 wielość redukcji emisji SO ₂ , wynikają z zadań wskazanych do realizacji w uchwalonym w 2017 roku "Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego...", który stanowi akt prawa miejscowego. Wyraźnie wskazano to w rozdziale 1.6.2: „Realizacja działań zawartych w Programie ochrony powietrza z 2017 roku oraz zapisów uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego przyczyni się do ograniczenia emisji dwutlenku siarki z indywidualnych systemów grzewczych, wobec czego nie proponuje się innych działań ponad te wskazane w aktualnie obowiązującym programie.”
26	Wójt Gminy Miedźna		Projekt Programu ochrony powietrza zawiera w swojej treści Plan działań krótkoterminowych (punkt 1.8.), a punkt 1.8.1. stanowi, że „Plan działań	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska ¹⁹ w art. 91 ust. 3a stwierdza:

¹⁷ Dz. U. z 2018 r., poz. 1890¹⁸ Tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 660¹⁹ Tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
			krótkoterminowych (PDK) stanowi integralną część Programu (...)” — taki zapis jest sprzeczny z treścią art. 91 ust. 7a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 799 zmianami). Ponadto przy wystąpieniu o wydanie opinii, wnioski nie zostały oparte o stosowne umocowanie w zakresie opinii wójta co do treści Planu działań krótkoterminowych i może skutkować zaskarżeniem przedmiotowej uchwały (podjęcie bez odpowiedniej opinii).	„3a. Dla stref, w których przekraczane są poziomy dopuszczalne substancji, zarząd województwa opracowuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.” Stosownie do w/w artykułu PDK jest częścią POP, który został poddany opiniowaniu, zgodnie z art. 91 ust. 5. Należy również zaznaczyć, że przytoczony w uwagach Gminy, art. 91 ust. 7a (zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym) obowiązuje od 29 czerwca 2019 roku , po ogłoszeniu w Dz. U. z 2019 r., poz. 1211. Natomiast wystąpienie o opinię do projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego miało miejsce 10 czerwca 2019 roku , zatem przed ogłoszeniem w Dzienniku Ustaw (28 czerwca 2019). Należy zaznaczyć, że art. 91 ust. 7a nie jest sprzeczny z art. 91 ust 3a.
27	Wójt Gminy Miedźna	PDK	Plan działań krótkoterminowych winien zostać opracowany jako osobny dokument zgodnie z wymaganiami określonymi w stosownym rozporządzeniu Ministra Środowiska wydanym na podstawie art. 91 ust. 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 799 zmianami).	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska ²⁰ w art. 91 ust. 3a stwierdza: „3a. Dla stref, w których przekraczane są poziomy dopuszczalne substancji, zarząd województwa opracowuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.”
28	Wójt Gminy Miedźna	PDK	Pomijając stwierdzenia ujęte w punkcie 2 i 3 niniejszej opinii, zwraca się uwagę, że w ramach Planu działań krótkoterminowych wprowadza się trzy poziomy ostrzegania w ramach różnych poziomów alarmów, i tak dla poziomu III termin obowiązywania ogłoszenia określono jako: „Poziom III ogłasza się na 24 godziny bezpośrednio po przekazaniu przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska informacji o przekroczeniu poziomu alarmowego w pomiarach jakości powietrza lub na 48 godzin, jeżeli spełniony jest warunek dla prognozy jakości powietrza”. Tym samym wnosi się o przygotowaniu jednolitej treści przekazywanych powiadomień wraz z uwzględnieniem w rzeczonym powiadomieniu godziny wydania powiadomienia. Niejednokrotnie zdarza się, że powiadomienia o wystąpieniu przekroczenia jakości powietrza docierają do samorządów gminnych w godzinach popołudniowych, przed zakończeniem urzędowania co uniemożliwia podjęcia odpowiednich działań operacyjnych (kontrola) w danym dniu ogłoszenia. Wskazanie w powiadomieniu godziny jego wydania pozwoli na podjęcie działań operacyjnych do 24 godzin bez narażenia na kary finansowe nakładane przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.	Nie uwzględniono. Celem podjęcia w terminie odpowiednie działania można wprowadzić dyżury telefoniczne, dzięki czemu możliwe będzie przeprowadzenie kontroli w godzinach popołudniowych.
29	Wójt Gminy Suszec		Ze względu na brak własnych możliwości finansowych ze strony gminy, determinowanych skalą zapotrzebowania dla finansowania tego typu	Nie uwzględniono. Wsparcie finansowe działań wskazanych w POP możliwe jest między

²⁰ Tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
			przedsięwzięć, niezbędne jest zabezpieczenie i wsparcie środkami finansowymi zewnętrznymi.	innymi poprzez różne programy opisane w rozdziale 1.6.5.
30	Wójt Gminy Suszec		Gmina Suszec w 2017 roku znalazła się pośród 83 gmin, które zaopiniowały program pozytywnie pod pewnymi warunkami. Warunkiem postawionym przez naszą gminę była konieczność otrzymania wsparcia finansowego w wysokości oszacowanej w tym programie na kwotę 25 116 tys. zł, stanowiącą średni koszt realizacji zadania w poszczególnych okresach do roku 2027. Na przeprowadzenie prognozowanych działań naprawczych, celem osiągnięcia przewidzianych efektów ekologicznych, Gmina Suszec nie otrzymała dotychczas żadnej puli środków finansowych. Działania ograniczające emisję z sektora bytowo - komunalnego narzucają na mieszkańców obowiązek wymiany niskosprawnych urządzeń grzewczych oraz termomodernizację budynków a kosztów tych działań nie jest w stanie pokryć budżet gminy oraz mieszkańiec, który często nie dysponuje środkami finansowymi na zabezpieczenie swoich podstawowych potrzeb bytowych, w tym kosztów energii (węgiła, prądu, gazu), które są znaczącym udziałem w zaspokajaniu potrzeb każdego gospodarstwa domowego. Sytuacja finansowa gminy w okresie kilku ostatnich lat uległa znacznemu pogorszeniu z uwagi na likwidację dużego podmiotu gospodarczego tj. KWK „Krupiński”, co znacznie ograniczyło możliwości dofinansowania przez gminę zadań przewidzianych w POP. Ponadto niekorzystne dla gmin górniczych wyroki sądu odnośnie podatków od budowli górniczych, które ciągną się od 2003 roku, spowodowały konieczność zwrotu przez Gminę Suszec 20 mln złotych. Niespodziewana likwidacja kopalni i powyższy fakt doprowadziły do problemu budżetowego. Na tą sytuację zwróciło uwagę RIO w ocenie budżetowej i zleciło szczegółową analizę i ograniczenie budżetowych wydatków, w celu zapobieżenia konieczności zastosowania programu naprawczego. System finansowania zadań z zakresu ochrony środowiska, w tym powietrza w Gminie Suszec oparty na opłatach i karach, kształtuje się na poziomie około 35 tys. złotych rocznie, które to środki są wydatkowane m.in. na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska.	Nie uwzględniono. Wskazana w tabeli 13 kwota oraz wielość redukcji emisji SO₂, wynika z zadań wskazanych do realizacji w uchwalonym w 2017 roku „Programie ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego...”²¹, który stanowi akt prawa miejscowego. Wyraźnie wskazano w rozdziale 1.6.2, że <i>"Realizacja działań zawartych w Programie ochrony powietrza z 2017 roku oraz zapisów uchwały antyśmogowej dla województwa śląskiego przyczyni się do ograniczenia emisji dwutlenku siarki z indywidualnych systemów grzewczych, wobec czego nie proponuje się innych działań ponad te wskazane w aktualnie obowiązującym programie."</i> W projekcie POP, który aktualnie został poddany konsultacjom i opiniowaniu wskazano jedynie te zadania, które już powinny być realizowane. Również szacunkowe, średnie koszty pochodzą z obowiązującego już Programu ochrony powietrza. Należy również pamiętać, że podane w POP kwoty to szacunkowe, średnie koszty osiągnięcia wskazanego efektu ograniczenia emisji. Rozpiętość kosztów redukcji zanieczyszczeń może być bardzo duża w zależności od rodzaju podejmowanych działań, co opisano w rozdziale 1.6.4. Oznacza to, że efekt redukcji 3,23 Mg SO₂/rok można osiągnąć wydając od ok. 380 tys. zł do 7,1 mln zł. Efekt ograniczenia emisji SO₂ o 3,23 Mg/rok można osiągnąć wymieniając ok. 80 starych kotłów węglowych na kotły gazowe lub ok. 165 starych kotłów węglowych na kotły węglowe klasy 5. Ponieważ zadania wynikają z Programu uchwalonego w 2017 roku, wymiany te powinny zostać przeprowadzone w latach 2018-2021, czyli ok. 20-40 kotłów rocznie. Ponadto, Gmina odpowiada za przygotowanie systemu wsparcia finansowego zmiany sposobu indywidualnego ogrzewania. Dofinansowanie zwykle nie obejmuje 100% kosztów, zatem budżet gminy nie jest obciążony całością kosztów.
31	Wójt Gminy Suszec		W POP zawarto szereg działań, które wymagają wysokich nakładów finansowych samorządów i mieszkańców oraz rozległych w czasie prac, których wykonanie jest realne tylko i wyłącznie przy pomocy bezpośredniego wsparcia zewnętrznego na realizację działań naprawczych. Do realizacji tych programów brak jest również odpowiednich regulacji prawnych i organizacyjnych umożliwiających skuteczne realizowanie działań w nich zawartych. Programy te stają się niewykonalne dla organów administracji oraz podmiotów i innych jednostek organizacyjnych, dla których wytyczają obowiązki. Zapisy zawarte	Nie uwzględniono. Doświadczenia innych miast i gmin wskazują, że na gruncie obowiązującego prawa i dostępnych programów dofinansowania możliwe jest skuteczne realizowanie działań związanych ze zmianami sposobu ogrzewania oraz prowadzeniem edukacji ekologicznej, które wskazano w harmonogramie rzeczowo-finansowym.

²¹ Uchwała nr V/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji

lp.	opiniujący	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
			w POP dotyczące zadań WCZK oraz PCZK obligują pełniących całodobowe dyżury do przesyłania informacji o alarmie smogowym a samorządy gminne jako odbiorcy są zobowiązani do działań kontrolnych i informacyjnych w tym czasie mimo, iż są to dni wolne od pracy lub godziny, w których nieczynne są urzędy.	
32	Wójt Gminy Suszec		Zgodnie z art. 315a p.o.ś. brak realizacji planów działań krótkoterminowych, określonych w programach oraz niedochowanie terminów realizacji działań informacyjnych i naprawczych, skutkuje obecnie wymierzaniem gminom kar pieniężnych w wysokości od 50 000,00 do 500 000,00 zł przez organ kontrolujący jakim jest WIOS. Gminy nie są w stanie udźwignąć ciężaru takich kar, zwłaszcza, że środki finansowe w tej wysokości mogłyby być wydatkowane na działania naprawcze. Wszyscy pracujemy dla wspólnego dobra. W dniu 09.07.2019 r. podpisaliśmy z WFOŚiGW w Katowicach porozumienie, przejmując na siebie część obowiązków w ramach programu „Czyste powietrze”. Pomagając mieszkańcom wypełniać wnioski i współpracując z WFOŚiGW w tym zakresie na linii mieszkaniac - gmina - WFOŚiGW, przejęliśmy dodatkowe obowiązki.	Wysokość kar jest ustalona ustawowo i samorząd województwa nie ma na to wpływu.

Załącznik nr 3.

Odniesienie do uwag i wniosków wniesionych na etapie opiniowania przez Wojewódzką Radę Dialogu Społecznego w Katowicach projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie Programu ochrony powietrza dla strefy śląskiej mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu

lp.	wnoszący uwagi lub wnioski	odniesienie do dokumentu POP	treść uwagi	odniesienie Wykonawcy do uwag
1	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Delegatura w Bielsku-Białej	harmonogram, tabela 13	Wnosimy uwagę dotyczącą ustalonego czasu do osiągnięcia, w wyniku przeprowadzenia działań naprawczych, efektu ekologicznego dla dwutlenku siarki (tabela 13 w/w dokumentacji). Termin osiągnięcia tego efektu - do 2021 r. wydaje się niewystarczający dla realizacji obowiązku. Jak wynika z dotychczas przeprowadzonych przez WIOS kontroli realizacji przez gminy zadań określonych w POP, realizacja zadania polegającego na przeprowadzaniu działań naprawczych zgodnie z kodem SIsSIZSO, celem osiągnięcia przewidzianych efektów ekologicznych dla PM10, jest niezadawalająca. Gminy nie są w stanie przeznaczyć na ten cel wystarczającą ilość środków własnych. Ponadto mieszkańcy z przyczyn ekonomicznych nie są wystarczająco zainteresowani wymianą kotłów. W związku z tym sytuacja w zakresie osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu może być analogiczna.	POP poddany konsultacjom nie wskazuje żadnych nowych zadań. Wskazane w harmonogramie zadania wynikają z uchwalonego w 2017 roku „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego...”²², który stanowi akt prawa miejscowego. Wyraźnie wskazano w rozdziale 1.6.2, że: „Realizacja działań zawartych w Programie ochrony powietrza z 2017 roku oraz zapisów uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego przyczyni się do ograniczenia emisji dwutlenku siarki z indywidualnych systemów grzewczych, wobec czego nie proponuje się innych działań ponad te wskazane w aktualnie obowiązującym programie.” W tabeli 13 wskazano jaki efekt redukcji emisji SO₂ powinien zostać osiągnięty dzięki ograniczeniu emisji pyłu PM10 i PM2,5 dokładnie w takiej wielkości, jak w obowiązującym już Programie. Należy również pamiętać, że podane w POP kwoty to szacunkowe, średnie koszty. Rozpiętość kosztów redukcji zanieczyszczeń może być bardzo duża w zależności od rodzaju podejmowanych działań, co opisano w rozdziale 1.6.4.

²² Uchwała nr V/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji